

Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”
finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021

GHIDUL APLICANTULUI

SCHEMA DE GRANTURI MICI

“ACCES LA FINANȚARE 2020”

Relansată la data de **7 aprilie 2020**

Termen limită de depunere a proiectelor: **17 iulie 2020, ora 24:00**

BUCUREȘTI, 2020

CUPRINS

INFORMAȚII GENERALE	2
1. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVELE SCHEMEI DE GRANTURI MICI. GRUPURI ȚINTĂ ..	2
1.1. Contextul și obiectivele schemei de granturi mici	2
1.2. Combaterea segregării	3
1.3. Grupuri țintă eligibile	4
1.4. Consultarea grupurilor țintă/actorilor locali	6
2. OBIECTIVUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE PROIECTULUI	7
2.1. Obiectivele proiectului	7
2.2. Rezultate așteptate	7
2.3. Activități eligibile	8
2.4. Promovarea proiectului	9
2.5. Drepturi asupra terenului/ clădirii	11
3. DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE	12
4. ENTITĂȚI ELIGIBILE ȘI PARTENERIAT	12
4.1 Promotori și parteneri de proiect eligibili	12
4.2 Selecția partenerilor	13
4.3 Acordul de parteneriat	14
4.4 Împărțirea bugetului între parteneri	15
5. BUGETUL PROIECTULUI	15
5.1 Cursul de referință pentru întocmirea bugetului proiectului	15
5.2 Condiții generale de eligibilitate a cheltuielilor	16
6. PROCEDURI DE ACHIZIȚII APLICABILE	18
7. RISCURI LA NIVELUL PROIECTULUI	19
8. DURABILITATEA PROIECTULUI	19
9. PROTECȚIA DATELOR	20
10. LISTA ANEXELOR	21

INFORMAȚII GENERALE

Prezentul Ghid al aplicantului își propune să completeze informațiile furnizate în cadrul Schemei de granturi mici „Acces la finanțare 2020”, relansată, în cadrul Programului „Dezvoltare locală, combaterea sărăciei și creșterea incluziunii romilor” (numit în continuare “program”). În acest sens, se vor relua cele mai importante aspecte ale condițiilor de finanțare, furnizându-se clarificări și informații suplimentare.

1. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVELE SCHEMEI DE GRANTURI MICI. GRUPURI ȚINTĂ

1.1. Contextul și obiectivele schemei de granturi mici

Una dintre țintele stabilite de România în cadrul Strategiei Europa 2020 o constituie reducerea populației expuse riscului de sărăcie sau excluziunii sociale cu 580.000 de persoane. În ciuda faptului că ținta națională a fost atinsă, România are, în continuare, o rată a sărăciei sau excluziunii sociale (AROPE) mult peste media europeană, în anul 2017 aceasta fiind de 35,7%, comparativ cu media UE de 22,4%¹.

Potrivit Strategiei de dezvoltare teritorială a României², incidența sărăciei este mult mai mare în mediul rural, față de mediul urban, numărul persoanelor sărace care trăiesc în localități rurale reprezentând peste 70% din populația săracă la nivel național.

Situația cea mai dificilă se regăsește în acele localități din mediul rural, dar și din mediul urban, care au pe teritoriul lor zone (comunități) ce prezintă caracteristici de marginalizare, în sensul că aici sunt prezente concentrări de gospodării cu venituri mici și persoane cu un nivel scăzut de educație și de competențe relevante pentru piața forței de muncă, care locuiesc în zone expuse la diferite pericole de mediu și unde serviciile publice sunt de slabă calitate sau nu sunt deloc.

La inițiativa Guvernului, Banca Mondială a elaborat două studii de referință pe tema marginalizării în România, ca instrumente de direcționare a programelor de reducere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale: *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*³ și *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*⁴. Prezenta schemă de granturi mici utilizează conceptul de marginalizare așa cum a fost definit în studiile sus-menționate.

Pentru ruperea cercului vicios al sărăciei și creșterea calității vieții în comunitățile marginalizate este necesară dezvoltarea infrastructurii, care să faciliteze îmbunătățirea calității și accesului populației la serviciile de bază.

Cu toate că la dispoziția autorităților locale s-au aflat, în cele două perioade de programare de la aderarea României la UE, fonduri structurale și de investiții destinate dezvoltării locale, acestea nu au ajuns sau au ajuns insuficient în anumite localități din cauza lipsei capacității autorităților locale de a accesa aceste finanțări. Contextul social-economic al zonei sau lipsa resurselor umane specializate împiedică o serie de autorități locale să elaboreze proiecte și să acceseze finanțări, în

¹ Potrivit Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=en

² Disponibilă la adresa: http://www.sdtr.ro/fckeditor/uploads/file/Anexa%201%20-%20SDTR_21_09_2016NTC5_10CLFINALformat.doc

³ Disponibil la adresa:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/857001468293738087/pdf/882420WP0P1430085232B00OUO0900Atlas.pdf>

⁴ Disponibil la http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Minister/F6_Atlas_Rural_RO_23Mar2016.pdf

special în cazul proiectelor de infrastructură, care necesită elaborarea, în primă fază, a unei documentații tehnice de investiții costisitoare. În alte situații, prioritizarea investițiilor, efectuată la nivel local sau micro-regional, nu a inclus anumite comunități marginalizate, adeseori cu populație de etnie romă.

Prezenta schemă de granturi mici are ca obiectiv creșterea capacității autorităților locale de a obține finanțări pentru implementarea măsurilor prevăzute în strategiile și planurile locale de dezvoltare, vizând dezvoltarea locală și reducerea sărăciei în comunități sărace, izolate/marginalizate, în acord cu abordarea prevăzută de Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei în România 2015-2020 în ce privește implementarea politicilor orientate către persoane (în domeniile social, educațional, sănătății, ocupării și locuirii) și a politicilor zonale (de integrare a comunităților marginalizate).

1.2. Combaterea segregării

În accepțiunea Comisiei Europene, segregarea reprezintă separarea fizică și socială a membrilor unui grup marginalizat de membrii grupurilor nemarginalizate și accesul inegal la serviciile de masă, incluzive și de calitate⁵.

De asemenea, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene interzice discriminarea pe orice motiv, cum ar fi, printre altele, originea etnică sau socială, ori dizabilitatea (art 21.1). Segregarea constituie discriminare și, în consecință, este interzisă.

În România, dimensiunea educațională a segregării constituie obiectul Ordinului MENCS nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar, care precizează că "[...] este interzisă segregarea școlară pe criteriul etnic, al dizabilității sau al cerințelor educaționale speciale, pe criteriul statutului socioeconomic al familiilor, al mediului de rezidență și al performanțelor școlare ale beneficiarilor primari ai educației" (art. 2.1)".

Așa cum se specifică în apelul de propuneri de proiecte, investițiile ce vor fi proiectate prin prezenta schemă de granturi mici vor respecta principiile non-segregării și desegregării.

Investițiile vor contribui la aplicarea principiului non-segregării, în sensul că nu vor crea servicii noi, segregate, sau dezvolta/menține serviciile segregate existente, care să separe/izoleze în continuare grupurile ținută vulnerabile față de restul comunității, cu excepția situațiilor în care propunerea demonstrează că măsurile de desegregare nu sunt posibile din motive obiective și că investiția propusă este însoțită de măsuri care vor conduce la crearea sau consolidarea relațiilor dintre grupul vulnerabil și restul comunității.

De exemplu, îmbunătățirea calității diverselor categorii de servicii sociale, definite în sens larg, dintr-o comunitate izolată și dezavantajată de romi poate conduce la îmbunătățirea condițiilor de trai, însă dacă aceste investiții conduc la creșterea gradului de concentrare și de izolare fizică a grupurilor marginalizate, atunci este încălcat principiul non-segregării. În acest caz, proiectul este eligibil doar dacă PP demonstrează că măsurile de de-segregare nu sunt posibile din cauze obiective (distanțe prea mari față de restul comunității, costuri ridicate etc), iar investiția propusă va fi însoțită de măsuri

⁵ A se consulta Ghidul Comisiei Europene adresat statelor membre pentru folosirea fondurilor structurale și de investiții în combaterea segregării teritoriale și școlare, disponibil la adresa:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf

de interacțiune cu restul comunității, de preferință în sediile de furnizare a serviciilor ce fac obiectul investițiilor propuse.

Schema de granturi mici încurajează investițiile care promovează principiul desegregării, ceea ce înseamnă că investițiile vor contribui la eliminarea disparităților la nivel teritorial și social între comunitatea segregată și populația majoritară și la îmbunătățirea accesului acestora la infrastructură și servicii de calitate.

Se consideră că este pus în practică principiul desegregării dacă:

- investiția conduce la eliminarea sau reducerea semnificativă a decalajului care ține de calitatea serviciilor;
- investiția conduce la micșorarea/dispariția distanței fizice între comunitatea marginalizată și restul comunității.

Mai multe detalii și exemple privind modalitățile de punere în practică a celor două principii pot fi găsite în documentele sus-menționate.

În vederea susținerii respectării de către propunerea de proiect a principiului non-segregării, ce constituie criteriu de eligibilitate a proiectului în etapa de verificare formală, promotorul de proiect va completa în secțiunea 16 Declarația promotorului, din Cererea de finanțare, Declarația pe proprie răspundere privind respectarea principiului non-segregării. În etapa de evaluare de conținut, experții evaluatori vor evalua măsura respectării celor două principii.

1.3. Grupuri țintă eligibile

După cum menționează apelul de proiecte, grupul țintă este reprezentat de comunități marginalizate rurale sau mic-urbane (din unitati administrativ teritoriale cu mai puțin de 20.000 locuitori), locuite de persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială, care vor beneficia de investițiile care urmează a fi realizate prin finanțarea ulterioară ce va fi obținută de aplicanți, investiții pentru care prezenta schemă de grant finanțează elaborarea documentațiilor tehnice.

Potrivit Eurostat, persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (indicator AROPE) sunt acele persoane care se găsesc în cel puțin una din următoarele situații: sunt în risc de sărăcie; se confruntă cu o deprivare materială severă; trăiesc în gospodării cu o intensitate foarte redusă a muncii.

O comunitate este validată ca marginalizată dacă se demonstrează îndeplinirea cerințelor minime din tabelul de mai jos:

Criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minime
Capital uman	Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%
	Proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală	20,5%

Criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	22,5%
Locuire	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m2 pe persoană)	54%
	Nesiguranță locativă: proporția locuințelor ce nu sunt deținute în proprietate personală	12%

În raport cu pragurile minimale din tabelul de mai sus, comunitatea este validată ca marginalizată dacă **îndeplinește simultan** următoarele trei condiții:

- (1) are un nivel scăzut de capital uman;
- (2) are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal;
- (3) are condiții de locuire precară,

unde:

- (1) o zonă/ comunitate are un nivel scăzut de capital uman dacă oricare doi din cei trei indicatori corespunzători din tabel au valori ce depășesc pragul minimal aferent.
- (2) o zonă/ comunitate are un nivel scăzut de ocupare a forței de muncă în sectorul formal dacă indicatorul corespunzător din tabel are valori de peste 22,5% (pragul minimal).
- (3) o zonă/ comunitate are condiții de locuire precară dacă cel puțin unul dintre indicatorii din tabel au valori ce depășesc pragul minimal aferent.

Demonstrarea eligibilității unei comunități ca fiind marginalizată se poate face în două moduri:

- a) pe baza studiilor de referință existente, după cum urmează:
 - în cazul unităților administrative-teritoriale din zone rurale, comuna este identificată cu o rată de marginalizare în *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*⁶;
 - în cazul unităților administrative-teritoriale din zone mic-urbane (cu mai puțin de 20.000 locuitori), orașul/municipiul este identificat în *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*⁷ cu un procentaj de populație care trăiește în zone marginalizate pe teritoriul său.

⁶ *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*, Anexa 2 – Rata marginalizării la nivel de comună, pe regiuni de dezvoltare.

⁷ *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*, Anexa 8 Populația urbană pe baza tipologiei zonelor urbane

- b) pe baza justificării de către aplicanți a caracterului de marginalizare al zonei, dacă unitatea administrativ-teritorială nu este inclusă, ca prezentând zone marginalizate, în studiile mai sus-menționate.

În acest din urmă caz, promotorul de proiect va organiza, anterior depunerii propunerii de proiect, un proces de analiză comunitară, colectând date și completând Fișa de validare a comunității(lor) marginalizate, (Anexa 1 la Cererea de finanțare, extrasă din *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*⁸).

Promotorii/partenerii de proiect vor utiliza *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România* și *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România* doar în scopurile prevăzute de prezentul apel de proiecte.

Unitățile administrativ-teritoriale cu populație de etnie romă vor primi punctaj specific în evaluare.

1.4. Consultarea grupurilor țintă/actorilor locali

În acord cu politica privind participarea socială, prevăzută de Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020, selectarea obiectivelor de investiții care vor constitui obiectul cererilor de finanțare ce vor fi depuse în cadrul prezentei scheme de grant se va baza pe un proces de tip dezvoltare comunitară participativă (DCP).

Acest mecanism are drept scop responsabilizarea și creșterea rolului persoanelor sărace în luarea deciziilor care le privesc, oferind grupurilor comunitare controlul asupra deciziilor și a investiției și distribuirii resurselor în proiectele de dezvoltare locală⁹. În procesul de consultare comunitară este recomandat să participe și reprezentanți ai factorilor de interes la nivel local (instituții, ONG-uri din comunitate, cu atribuții și activitate în domeniile de interes pentru schema de granturi mici).

În acest sens, promotorii de proiecte au obligativitatea să demonstreze că a avut loc/ au inițiat sau coordonat un proces de consultare comunitară, singuri sau cu sprijinul partenerilor de proiect sau al altor entități colaboratoare (ONG-uri de profil, alte organizații cu expertiză în acest domeniu), acolo unde acest sprijin este disponibil. În cazul comunităților marginalizate cu procent semnificativ de populație de etnie romă, PP va încuraja participarea specialiștilor romi în procesul de consultare comunitară.

Cerința minimală privind procesul de consultare comunitară constă în:

- A. demonstrarea implicării comunității în procesul de aprobare a documentelor programatice / strategice locale în care este inclusă investiția pentru care se vor elabora documentații tehnice prin prezenta finanțare, de tipul:
 - minute încheiate cu ocazia elaborării documentelor programatice,
 - procese verbale în urma întâlnirilor comunitare organizate la data elaborării documentelor programatice
 - orice document de acest tip care demonstrează transparență în luarea deciziilor și consultarea comunității pe parcursul elaborării acestor documente pentru obiectivul în cauză;
- B. prezentarea de procese verbale încheiate cu ocazia informării respectivei comunități marginalizate asupra procesului de selectare a investiției prin care se demonstrează ca

⁸ Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România, pag 381-387.

⁹ A se consulta secțiunea 2.7.4 a Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020, disponibilă la adresa:

http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2016/StrategyVol1RO_web.pdf

minim 30 persoane din această comunitate au fost informate /consultate prin anunturi in presa locala, pe site-ul UAT-ului, retele de socializare, etc, și sunt de acord cu alegerea investiției prin exprimarea acordului scris. Acestea se aplică în situația în care UAT fie nu deține altfel de documente care să demonstreze procesul participativ sau suplimentar celor deținute (dacă acestea nu sunt concludente), fie în cazul în care obiectivul de investiții selectat nu se regăsește punctual în documentele strategice locale aprobate.

Neîndeplinirea acestor cerințe minimale conduce la obținerea unui punctaj insuficient (mai mic de 3 puncte) în cadrul subcriteriului 2.3 și, în consecință, la respingerea cererii de finanțare.

Este încurajată demonstrarea procesului de consultare comunitară, în acord cu bunele practici din domeniu, dincolo de cerințele minimale prevăzute de schema de granturi mici. Promotorii care demonstrează selectarea obiectivului de investiție în urma unui astfel de proces mai amplu, indiferent dacă s-a desfășurat anterior lansării schemei de granturi mici (ca parte a altor acțiuni/proiecte/programe de dezvoltare locală) sau în perioada de după lansarea schemei de granturi, vor fi punctați corespunzător în cadrul subcriteriului 2.3.

PP va prezenta în cererea de finanțare în ce a constatat și cum s-a desfășurat procesul de consultare comunitară (câte consultări au avut loc, cine a participat - cetățeni, reprezentanți ai instituțiilor de la nivel local, experți etc, ce concluzii au reieșit, cum s-au transpus în proiect etc.), indiferent de etapa în care a avut loc, precum și un plan de consultare/ informare a acestora pe perioada implementării proiectului, aspecte care să demonstreze transparența procesului de luare a deciziilor și care să facă autoritățile locale mai responsabile.

2. OBIECTIVUL ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE PROIECTULUI

2.1. Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi astfel stabilit încât să prezinte relevanță în raport cu obiectivul ariei de program nr. 10 „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei”, și anume de creștere a utilizării serviciilor sociale de către grupurile defavorizate. La rândul lor, obiectivele specifice ale proiectului vor prezenta relevanță în raport cu obiectivul apelului de finanțare, de creștere a capacității autorităților locale de a obține finanțări pentru implementarea măsurilor prevăzute în strategiile și planurile locale de dezvoltare, vizând dezvoltarea locală și reducerea sărăciei în comunități sărace, izolate/marginalizate.

2.2. Rezultate așteptate

Rezultatele proiectului vor fi măsurate prin intermediul indicatorilor la nivel de program, menționați în apelul de proiecte, și al indicatorilor specifici de proiect, care pot fi stabiliți de promotori în funcție de specificul fiecărui proiect, în vederea măsurării rezultatelor imediate obținute în urma derulării unei activități (de ex., studiu de fezabilitate/DALI elaborate, număr de activități de informare organizate etc.).

Atingerea indicatorilor va putea fi demonstrată prin intermediul surselor de verificare, care vor fi consultate de OP în implementare, în vederea validării valorilor raportate de atingere a indicatorilor.

Fiecare indicator va contribui la îndeplinirea unuia din obiectivele specifice ale proiectului, demonstrând coerența logicii de intervenție propuse prin proiect.

Promotorii vor completa în cererea de finanțare (secțiunea 10) valoarea țintă a acelor indicatori stabiliți la nivel de program la care proiectul va contribui.

Valoarea țintă a indicatorului la nivel de program “număr de UAT-uri sprijinite în vederea accesării de finanțări ulterioare pentru servicii sociale” va fi în mod necesar “1”, corespunzând promotorului respectivului proiect depus spre finanțare în cadrul schemei de granturi mici.

Valoarea țintă a indicatorului la nivel de program “număr de cereri de finanțare a serviciilor sociale depuse de UAT-urile sprijinite” va fi în mod necesar de cel puțin “1”, corespunzând numărului de cereri de finanțare pe care promotorul de proiect se angajează că le va depune, pentru realizarea investițiilor a căror proiectare a fost finanțată prin schema de granturi mici.

2.3. Activități eligibile

După cum se menționează în apelul de proiecte, documentațiile tehnice a căror elaborare este finanțată prin schema de granturi mici se referă la investiții comunitare constând în construirea/extinderea/reabilitarea/modernizarea următoarelor tipuri de infrastructură:

- Infrastructură socială - proiecte ce vizează infrastructura pentru servicii sociale (infrastructură socială, pentru educație, sănătate, ocuparea forței de muncă);
- Infrastructură de apă - proiecte ce vizează asigurarea alimentării cu apă a unităților care furnizează servicii sociale;
- Infrastructură de canalizare - proiecte ce vizează evacuarea apelor uzate pentru unitățile care furnizează servicii sociale;
- Drumuri, poduri și podețe - proiecte ce vizează drumuri de interes județean, drumuri de interes local, poduri și podețe ce permit/ facilitează accesul grupurilor defavorizate la servicii sociale;
- Infrastructură de locuințe - proiecte ce vizează locuințele sociale.

PP se va asigura că, în realizarea obiectivului de investiție propus, se vor respecta următoarele:

- reglementările tehnice referitoare la cerințele fundamentale prevăzute de Legea 10/ 1995 privind **calitatea în construcții**;
- standardele, reglementările și normativele specifice fiecărui tip de infrastructură pentru o **dimensionare corespunzătoare** a construcției;
- crearea unui **aspect arhitectural** adaptat specificului construcției și care se integrează în ansamblul construit al zonei;
- crearea condițiilor de **accesibilitate** pentru a permite accesul neîngrădit și utilizarea de către persoanele cu dizabilități;
- **principiul rezonabilității costurilor** și utilizării eficiente a fondurilor publice în estimarea valorilor de proiectare, de asistență tehnică și de execuție.

De asemenea, în realizarea infrastructurii propuse prin proiect se vor lua toate măsurile ce vizează protecția mediului înconjurător și creșterea eficienței energetice în vederea asigurării unei construcții sustenabile.

În situația în care obiectivul de investiție este o clădire, pentru ca implementarea proiectului să se desfășoare în condiții optime, PP se va asigura, încă din faza de proiectare, că vor fi obținute toate

avizele/ acordurile/ autorizațiile necesare și că sunt cunoscute toate condițiile pentru obținerea autorizației de funcționare, în funcție de domeniul de activitate specific.

Prin schema de granturi mici *Acces la finanțare* se asigură suport financiar pentru **elaborarea unui singur** Studiu de fezabilitate (**SF**) sau Documentație de avizare a lucrărilor de intervenție (**DALI**) precum și a documentațiilor tehnice conexe necesare fundamentării SF/DALI (studii de teren, expertize, documentații avize, orice alte documentații tehnice specifice fazei de proiectare SF/DALI necesare stabilirii indicatorilor tehnico economici ai obiectivului de investiție).

Un SF/ DALI vizează **un singur obiectiv de investiție** și poate include **unul sau mai multe obiecte de investiție**. Termenii *obiectiv de investiție* și *obiect de investiție* sunt definiți în art 2 din Hotărârea 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor tehnico economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.

În concordanță cu specificul schemei de grant obiectivul de investiții vizat de proiect va duce la **creșterea calității și accesului la servicii sociale pentru grupurile defavorizate**

În acest sens, se va depune o singură Nota conceptuală (anexa 3) pentru obiectivul de investiție vizat, iar în implementare se va emite un singur certificat de urbanism.

În situația unui proiect integrat, care conține obiecte de investiție pentru tipuri diferite infrastructură, un aspect important îl constituie **sursa de finanțare identificată** de aplicant pentru depunerea ulterioară a documentațiilor tehnice elaborate, pentru execuția efectivă a investiției. Respectiv SF/DALI elaborat prin această schemă de grant să se încadreze în tipul de finanțare depus ulterior pentru execuție în forma pentru care a primit finanțarea, nu fragmentat pe obiecte de investiție.

Toate documentațiile tehnico-economice se vor elabora de către operatori economici sau persoane fizice autorizate care prestează servicii de proiectare în domeniu.

Documentațiile tehnico-economice vor respecta conținutul cadru prevăzut în Hotărârea nr. 907 din 29 noiembrie 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/ proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.

Pe lângă activitățile de elaborare a documentațiilor tehnice de investiții, care vor constitui componenta principală a proiectelor, acestea pot include, de la caz la caz, și următoarele activități, justificate în raport cu obiectivul general și obiectivele specifice ale acestora:

- activități de comunicare și promovare (cerință obligatorie – a se consulta secțiunea 2.4 Promovarea proiectului);
- activități de elaborare a conceptului de investiție (tema de proiectare), prin implicarea, unde este cazul, a partenerului național și a partenerului din Statele Donatoare (vizită pentru schimb de experiență în Statele Donatoare ș.a.).

2.4. Promovarea proiectului

Cu scopul de a sublinia rolul Granturilor SEE 2014-2021 și pentru asigurarea transparenței asupra asistenței financiare, primite din partea OP, PP trebuie să furnizeze informații către public cu privire la proiectul pe care îl implementează, la cea mai largă scară posibilă: la nivel național, regional și/ sau local, tuturor părților interesate. Astfel, este obligatoriu ca în cadrul activităților de informare, PP să facă cunoscut și vizibil sprijinul Granturilor SEE și al FRDS (să utilizeze logo-urile oficiale ale

Granturilor SEE și FRDS), respectând cerințele prevăzute în [Manualul de Comunicare și Design pentru Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021](#) și în [Manualul de Implementare a proiectelor, disponibil online la adresa <https://dezvoltare-locala.frds.ro/resurse/>](#)

Activități obligatorii și buget

În cazul proiectelor finanțate prin această schemă de grant, PP are **obligatia** de a realiza, cumulativ, următoarele activități de promovare:

- **două activități** de informare, una aferentă lansării/ marcării începerii proiectului, cealaltă aferentă încheierii proiectului. Cele două evenimente/ activități de informare obligatorii pot fi evenimente locale (de exemplu, adunări/ ședințe/ întâlniri publice cu factorii interesați de la nivel local), de tipul celor organizate uzual de autorități cu reprezentanții comunității locale, planificate la începutul și la sfârșitul proiectului. Pentru astfel de evenimente, PP poate alocă fonduri în vederea acoperirii unor costuri aferente unei tratații specifice pauzelor de cafea și/ sau producției unor materiale informative cu privire la proiect și rezultatele așteptate/ obținute (de exemplu, pliante, afișe etc.). Având în vedere specificul și amploarea acestui tip de proiecte, OP nu consideră oportună alocarea de fonduri pentru realizarea unor materiale de informare mai complexe (panouri informative, broșuri etc.) sau producția/ inscripționarea unor obiecte promoționale (de exemplu: pix, breloc, bloc-notes, USB-stick etc), în scopul promovării finanțării/ activităților/ rezultatelor;
- informarea publicului larg cu privire la lansarea/ demararea activităților proiectului și la finalizarea acestora, prin elaborarea și transmiterea către presa de la nivel național, regional și/ sau local a **două anunțuri/ comunicate de presă** (câte unul pentru fiecare etapă). Acestea vor conține toate informațiile relevante legate de proiect, finanțatori, rezultate (așteptate), etc. Publicarea acestora de către organele de presă cărora le-au fost trimise nu reprezintă o obligație în sarcina PP, acesta trebuind doar să demonstreze că a trimis anunțul/ comunicatul cât mai multor organe de presă. Prin urmare, alocarea în bugetul activităților de comunicare aferente proiectului a unor costuri destinate publicării de anunțuri/ comunicate de presă nu este obligatorie, o astfel de opțiune trebuind a fi clar justificată de PP la momentul raportării cheltuielilor;
- informarea membrilor comunității și a publicului larg cu privire la derularea proiectului, prin publicarea periodică, în mediul online (site-uri web, conturi de social media etc.) a unor informații relevante despre proiect și evoluția/ activitățile/ rezultatele acestuia. Astfel, PP sunt obligați să publice, cel puțin pe pagina de internet/ website-ul propriu, cel puțin **două știri/ articole/ anunțuri**, una la începutul și alta la sfârșitul proiectului, referitoare la obținerea finanțării, respectiv realizarea documentațiilor tehnice. În măsura în care PP nu are site web propriu, acesta va publica știrile/ articolele/ anunțurile cel puțin pe paginile proprii de social media (Facebook, Twitter etc.).

În situații neprevăzute sau în orice împrejurări în care autoritățile publice cu atribuții conform legii interzic organizarea de evenimente publice, PP este obligat să organizeze evenimentele în mediul online astfel:

- prin utilizarea unei pagini de social media a PP, cu anunțarea prealabilă a evenimentului (pe website, pe paginile de social media ale PP și prin alte mijloace aflate la dispoziția PP) și transmisia live a conferinței/ intervențiilor reprezentantului/ reprezentanților PP sau prin publicarea unui material video, înregistrat
- prin utilizarea unei platforme online (precum Google Meets, Zoom, Skype etc), cu participarea directă a membrilor comunității (presupunând anunțarea prealabilă a acestora prin orice mijloc aflat la îndemâna PP, facilitarea discuțiilor libere etc.)

Indiferent de modalitatea online pentru care optează, PP va trebui să raporteze către FRDS indicatorii de audiență ai evenimentelor, a căror valoare va trebui să corespundă celei asumate de

PP în planurile de comunicare, precum și alte dovezi ale desfășurării evenimentului (informarea/invitația de participare a membrilor comunității/publicului la eveniment va fi făcută publică la avizierul Primăriei (poza) și promovată prin mijloace online - anunț postat pe website-ul primăriei, rețele de social media, crearea unei pagini dedicate evenimentului pe rețeaua de socializare, lista de persoane/e-mailuri invitate să ia parte la eveniment, nr. de persoane participante la ședința publică/evenimentul online, legătura (linkul) cu înregistrarea evenimentului/înregistrării video în cazul Facebook, captură video cu ședința online în care să fie vizibili participanții, și alte statistici de audiență/participare, în funcție de instrumentul online folosit).

Bugetul maxim care poate fi alocat activităților de promovare-comunicare ale proiectului este de **500 de euro** (echivalent în lei la data semnării contractului de finanțare), fonduri care vor fi cheltuite în corelare cu prevederile planului de comunicare și cu activitățile proiectului.

Atenție! Nu este obligatorie includerea în bugetul proiectului a unor costuri de comunicare, activitățile minime obligatorii de comunicare și promovare enunțate mai sus putând fi realizate fără a fi implicate costuri. Dacă PP optează pentru includerea în bugetul proiectului a unor costuri de acest tip, necesitatea acestora trebuie justificată în mod convingător din punct de vedere al oportunității lor și a rezultatelor așteptate, respectiv trebuie clar corelate cu activitățile proiectului.

Planul de comunicare

PP trebuie să pună în aplicare Planul de comunicare și promovare a proiectului, în forma aprobată de OP odată cu cererea de finanțare (vezi Anexa 6 din formularul cererii de finanțare).

Planul de comunicare și promovare a proiectului conține în mod obligatoriu următoarele:

- scopul comunicării și grupurile țintă vizate prin activitățile de comunicare, inclusiv factorii interesați de la nivel național, regional și/ sau local, respectiv publicul larg;
- strategia și conținutul măsurilor de informare și comunicare, incluzând activitățile propuse, mijloacele de comunicare și programarea în timp și avându-se în vedere punerea în evidență a valorii adăugate și a impactul finanțării oferite prin Granturile SEE;
- detalii privind persoanele responsabile cu implementarea măsurilor de informare și comunicare, inclusiv numele unei persoane de contact.

2.5. Drepturi asupra terenului/ clădirii

În vederea elaborării documentațiilor pentru construcția sau renovarea/reconstrucția unui obiectiv de investiție, applicantul trebuie să demonstreze dreptul de proprietate/administrare asupra terenului și dreptul de folosință, iar terenul/clădirea să fie libere de orice sarcini.

În cazul în care este pusă la dispoziția proiectului o construcție sau un teren, se vor atașa documente care atestă dreptul de proprietate și/sau administrare asupra imobilelor, precum și dreptul de folosință a acestora în interesul proiectului.

Aplicantul, în calitate de deținător al dreptului de proprietate/administrare a spațiului/terenului respectiv, va completa și depune, o dată cu cererea de finanțare, Anexa 15 Declarație terenuri/clădiri.

De asemenea, PP va furniza și următoarele documente cu evidențierea poziției imobilului în lista prezentată:

- A. Pentru dovedirea dreptului de proprietate publică/privată asupra imobilelor, la momentul depunerii cererii de finanțare, se vor anexa următoarele documente:

- Documentele cadastrale și înregistrarea imobilelor în registre (extras de carte funciară din care să rezulte întabularea dreptului de proprietate publică/privată, precum și încheierea). Extrasele de carte funciară nu trebuie să fi fost emise cu mai mult de 30 de zile calendaristice înainte de data depunerii proiectului

SAU

- Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al comunei/comunelor, întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, atestat prin Hotărâre a Guvernului și publicat în Monitorul Oficial al României (în copie) sau alte documente publicate în Monitorul Oficial (legi, ordonanțe, hotărâri ale guvernului, ordine de ministru), pentru cazuri particulare (în copie).

De asemenea, în situația în care, în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public, investițiile care fac obiectul proiectului, nu sunt incluse în domeniul public sau sunt incluse într-o poziție globală, solicitantul trebuie să prezinte **și** Hotărârea Consiliului Local privind aprobarea modificărilor și/sau completărilor la inventar în sensul includerii în domeniul public sau detalierii poziției globale existente sau clasificării în drumuri publice a unor drumuri neclasificate sau schimbării categoriei de drum public (din categoria funcțională a drumurilor de interes județean în categoria funcțională a drumurilor de interes local), cu respectarea prevederilor art. 200 din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în privința supunerii acesteia controlului de legalitate al prefectului, în condițiile legii (este suficientă prezentarea adresei de înaintare către Instituția Prefectului, pentru controlul de legalitate, în condițiile legii) **sau** avizul administratorului infrastructurii cu utilitate publică altul decât cel administrat de Comună (dacă este cazul);

- B. Pentru dovedirea dreptului de administrare asupra imobilelor, la momentul depunerii cererii de finanțare, se vor anexa următoarele documente:
 - Extrasul de carte funciară din care să reiasă dreptul de administrare aferent proprietății publice asupra imobilelor precum și întabularea și încheierea.

3. DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele comunicate în textul apelului, de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (tipuri de activități, tipuri și nivel de costuri estimate etc.).

Potrivit prevederilor apelului de finanțare, perioada de implementare estimată a unui proiect este între 6 și 9 luni. Data maximă recomandată pentru finalizarea implementării proiectelor finanțate din program este 31 octombrie 2023.

4. ENTITĂȚI ELIGIBILE ȘI PARTENERIAT

4.1 Promotori și parteneri de proiect eligibili

În cadrul prezentei scheme de granturi mici, promotorii de proiecte eligibili sunt autoritățile administrației publice locale la nivel de unități administrativ-teritoriale de următoarele tipuri¹⁰:

- Comune

¹⁰ A se vedea Legea 25/2001 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare.

- Orașe (inclusive municipii)
- Județe

Schema de granturi mici se adresează exclusiv acelor autorități locale rurale sau mici zone urbane (cu mai puțin de 20.000 locuitori, conform recensământului din anul 2011), pe teritoriul cărora se află comunități marginalizate (așa cum sunt definite în prezentul Ghid la secțiunea 1.3 Grupuri țintă eligibile); .

Este acordată prioritate autorităților locale cu o capacitate redusă din punct de vedere financiar și al disponibilității resurselor umane specializate în domeniul atragerii de finanțări.

În acest sens, PP vor prezenta în cererea de finanțare (Anexa 9 Capacitatea PP în domeniul proiectului) informații privind capacitatea financiară (aspecte ce vor viza, spre exemplu, evoluția execuției bugetare a ultimilor 5 ani, gradul de colectare a veniturilor la bugetul local, factori de natură economică sau socială cu impact asupra resurselor financiare aflate la dispoziția PP etc) și resursele umane disponibile, având atribuții și competențe în domeniul scrierii și implementării de proiecte.

Prin schema de granturi mici sunt vizate autoritățile locale care, din considerentele de mai sus, au un istoric foarte slab de accesare a fondurilor nerambursabile, accesând niciunul sau foarte puține proiecte în ultimii 5 ani. În cazul autorităților locale care au semnat deja contract de finanțare în cadrul schemei de granturi mici Acces la Finanțare 2019, proiectul deja contractat va fi inclus în numărul proiectelor pentru care autoritatea a primit finanțare și va fi inclus în Anexa 9 la Cererea de Finanțare.

PP eligibili pot depune o singură cerere de finanțare în cadrul schemei de granturi mici “Acces la finanțare 2020”. La nivelul întregii schemei de granturi mici „Acces la finanțare”, un PP poate primi finanțare pentru maxim două proiecte, respectiv un PP care a primit finanțare pentru „Acces la finanțare” lansat în 2019, poate aplica pentru un alt proiect în cadrul acestui apel.

Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici “Acces la finanțare” nu sunt luate în considerare la calcularea numărului maxim de proiecte pentru care un PP poate primi finanțare în cadrul programului “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”, finanțat prin granturile SEE și Norvegiene 2014-2021

În cazul în care poate fi justificată valoarea adăugată adusă proiectului, PP poate opta pentru derularea proiectului în parteneriat.

În cadrul schemei de granturi mici, următoarele entități publice sau private cu personalitate juridică sunt eligibile ca parteneri:

- din România: entități publice, autorități locale și organizații neguvernamentale, înființate ca persoane juridice în România.
- Din Statele Donatoare: orice entitate publică sau privată, comercială sau necomercială, precum și organizații neguvernamentale, înființate ca persoane juridice în Statele Donatoare.

Promotorul de Proiect (PP) este principalul responsabil pentru inițierea, pregătirea și transmiterea propunerii de proiect, cel care răspunde în mod direct de managementul proiectului și asigură implicarea activă a partenerilor (unde este cazul) în implementarea proiectului.

4.2 Selecția partenerilor

Înainte de a încheia un parteneriat, PP trebuie să stabilească:

- pentru ce activități eligibile din proiect are nevoie de partener;
- ce tip de contribuție va avea partenerul în proiect;

- dacă partenerul se impune a fi o entitate publică sau ONG și dacă aceasta trebuie să fie din România sau din Statele Donatoare;
- ce beneficii aduce proiectului partenerul (aplicantul va trebui să demonstreze, în cuprinsul propunerii de proiect, valoarea adăugată pe care o aduce fiecare partener).

În cadrul acestui apel, partenerii pot fi selectați la nivel local (din România) sau din Statele Donatoare.

În stabilirea activităților și obligațiilor unui partener, PP va lua în considerare faptul că parteneriatul nu trebuie să reprezinte o formă ascunsă de subcontractare, în caz contrar riscând excluderea partenerului respectiv sau chiar a proiectului. Articolul 14 din OUG nr. 34/2017 prevede ca entitățile publice din România, care acționează ca PP, să aplice o procedură transparentă și nediscriminatorie de selecție a partenerului atunci când selectează o organizație neguvernamentală din România în calitate de partener de proiect. Metodologia de selecție trebuie elaborată de PP și aprobată de reprezentantul legal al PP. PP este în întregime responsabil de procesul de selecție a partenerului și va trebui să declare în scris OP faptul că a respectat prevederile legale aplicabile.

În faza de contractare, PP vor trebui să transmită următoarele documente prin care se dovedește respectarea acestei cerințe:

- anunțul de intenție privind selecția partenerului, conținând principalele activități ale proiectului;
- condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinească partenerii;
- dovada publicării anunțului de intenție prin intermediul canalelor media cu acoperire națională sau prin internet;
- raportul de selecție/ documentul echivalent întocmit de solicitant (care demonstrează că a ales partenerii dintre entitățile private care au răspuns anunțului public).

4.3 Acordul de parteneriat

Dacă proiectul este implementat în parteneriat, PP va semna un Acord de parteneriat cu partenerul (partenerii) de proiect.

Acordul de parteneriat va conține cel puțin prevederi privind următoarele aspecte:

- Prevederi referitoare la rolul și responsabilitățile părților;
- Organismele de coordonare a activităților între parteneri (de ex., înființarea și modul de funcționare al unui comitet de coordonare);
- Prevederi referitoare la acordurile financiare între părți, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, prevederi referitoare la cheltuielile care pot fi rambursate partenerilor din bugetul proiectului, dacă partenerii gestionează buget;
- Prevederi referitoare la metoda de calcul a costurilor indirecte și suma maximă a acestora;
- Reguli referitoare la cursul de schimb pentru astfel de cheltuieli și rambursarea acestora;
- Prevederi legate de auditul asupra partenerilor proiectului (unde este cazul);
- Un buget detaliat per fiecare membru al parteneriatului;
- Prevederi referitoare la rezolvarea disputelor.

La momentul depunerii cererii de finanțare, este suficientă depunerea unei versiuni agreeate în schiță (nesemnată), a Acordului de parteneriat, în limba română pentru partenerii din România (este recomandată încheierea unui parteneriat multilateral, care să îi cuprindă pe toți partenerii din România).

În cazul în care există partener din Statele Donatoare, va fi depus Acordul de parteneriat în limba engleză și scrisoarea de intenție în limba engleză din partea partenerului, însoțite de o traducere în limba română.

Acordul de parteneriat poate fi definitivat și semnat de parteneri după aprobarea proiectului de către OP, fiind pus la dispoziția acestuia înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului

4.4 Împărțirea bugetului între parteneri

Dacă proiectul este implementat în parteneriat, planul de plăți către partener va fi inclus în Acordul de parteneriat.

În cazul în care există parteneri din Statele Donatoare, PP entitate publică va avea în vedere faptul că, pe lângă conturile deschise pentru grant la trezoreria locală, va trebui să deschidă conturi, în lei și valută, la o bancă comercială, pentru transferul fondurilor alocate acestor parteneri (în cazul în care s-a stabilit că aceștia își gestionează singuri bugetul). Transferul grantului către partenerul extern se face în Euro, din contul deschis de PP la banca comercială. Pierderile datorate variației ratelor de schimb, justificate cu documente, pot fi acceptate de OP în limita în care se încadrează în bugetul aprobat.

5. BUGETUL PROIECTULUI

Bugetul proiectului cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute).

Costurile directe sunt acele costuri identificate de PP și/sau de partener, în conformitate cu principiile proprii de contabilitate și regulile interne uzuale, ca fiind costuri specifice, direct legate de activitățile eligibile ale proiectului și care pot fi, în consecință, direct atribuite acestuia.

Costurile indirecte sunt acele costuri eligibile care nu pot fi identificate de către PP și/sau de partener ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate de către sistemul contabil ca fiind efectuate în relație directă cu costurile eligibile atribuite proiectului. Acestea nu includ costurile eligibile directe ale proiectului.

Costurile din buget includ taxa pe valoare adăugată nerecuperabilă (TVA nerecuperabilă).

5.1 Cursul de referință pentru întocmirea bugetului proiectului

Pentru întocmirea bugetului proiectului și verificarea încadrării în limitele minime și maxime ale grantului solicitat, se va avea în vedere cursul InforEuro din luna **aprilie 2020**, respectiv 1 Euro= 4,8278 lei.

Contractele de finanțare pe care PP le va semna cu OP vor avea menționată valoarea totală a proiectului în lei și în Euro (valoarea în Euro va fi calculată la cursul InforEuro valabil în luna semnării contractelor). În consecință, la semnarea contractelor, se verifică încă o dată încadrarea în limitele minime și maxime ale grantului care poate fi acordat, folosind cursul InforEuro valabil în luna semnării contractelor (dacă va fi cazul, nu se va elibera o sumă care să depășească limita respectivă).

5.2 Condiții generale de eligibilitate a cheltuielilor

Costurile incluse în buget sunt estimative. Cheltuielile eligibile finale vor fi calculate pe baza cheltuielilor eligibile raportate, după ce au fost verificate corespunzător.

Pentru a fi decontate din grantul proiectului, cheltuielile trebuie să fi fost efectiv realizate de către PP sau partener și să îndeplinească următoarele criterii:

- au fost realizate între prima și ultima zi a perioadei de eligibilitate, așa cum este definită în contractul de finanțare al proiectului;
- sunt corelate cu activitățile proiectului și sunt prevăzute în bugetul proiectului;
- sunt proporționale (nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit) și necesare pentru implementarea proiectului (sunt cu adevărat indispensabile pentru atingerea rezultatelor);
- sunt efectuate exclusiv în scopul realizării obiectivelor și rezultatelor proiectului, într-o manieră care respectă principiile economiei¹¹, eficienței¹² și eficacității¹³;
- sunt identificabile și verificabile, în special prin înregistrarea lor în contabilitatea PP și / sau partenerului, sunt stabilite în conformitate cu standardele contabile aplicabile țării în care PP și / sau partenerul este stabilit și cu respectarea principiilor contabile general acceptate;
- respectă prevederile specifice ale legislației în vigoare (ex., plata taxelor și a obligațiilor sociale datorate bugetului de stat de angajați și angajatori).

De asemenea, pentru a fi eligibile, activitățile și cheltuielile proiectului trebuie să nu fi fost finanțate în ultimii 5 ani și să nu fie finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, din fonduri nerambursabile comunitare sau asimilabile sau din alte surse publice. În acest caz, finanțarea nu va fi acordată sau, dacă acest lucru este descoperit pe parcursul implementării, OP va retrage finanțarea, iar sumele deja acordate vor fi recuperate.

Promotorul de proiect și partenerii se vor asigura că finanțarea nerambursabilă solicitată prin prezentul proiect nu constituie ajutor de stat, respectiv că activitățile finanțate nu au caracter economic, că sprijinul financiar nu este de natură să aducă un avantaj care să afecteze concurența pe piață și comerțul intra-comunitar și că beneficiarii sprijinului financiar sunt entități fără scop lucrativ, ce nu oferă bunuri sau servicii pe piață, fiind în afara ariei de aplicabilitate a ajutorului de stat.

În acest sens, PP va completa în secțiunea 16 Declarația promotorului, din Cererea de finanțare, Declarația pe propria răspundere privind neîncadrarea sprijinului financiar solicitat în categoria ajutorului de stat

Costurile cu personalul

Costurile salariale totale cu personalul (salariul brut și contribuțiile angajatorului) vor respecta politica uzuală a PP privind remunerația personalului. Înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, PP va furniza documente în acest sens. A se avea în vedere ca la întocmirea bugetului costurile salariale să nu fie mai mici decât salariul tarifar orar minim brut conform HG 935/2019 privind

¹¹ Minimizarea costurilor cu resursele utilizate pentru realizarea unei activități, ținând cont și de un nivel adecvat de calitate.

¹² Eficiența se referă la livrarea unui serviciu sau produs fără a pierde materiale, timp sau energie.

¹³ Eficacitatea costurilor se referă la măsura în care costul suportat contribuie la atingerea unui anumit rezultat sau obiectiv.

stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, cu modificările și completările ulterioare. Managementul proiectului va fi asigurat de un coordonator de proiect, angajat al PP și nominalizat încă din faza depunerii cererii de finanțare. Din echipa proiectului pot face parte și alți specialiști, cu condiția justificării contribuției la îndeplinirea obiectivelor proiectului și a disponibilității resurselor financiare în buget. Având în vedere specificul proiectului se recomandă ca echipa de proiect să nu depășească trei persoane.

Costurile de deplasare

Modalitatea de acordare și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate va respecta Ordinul nr. 348/2018, completat cu Hotărârea Consiliului Director al OP nr. 4/XI/SO/14.11.2019.

Hotărârea sus-menționată au avut în vedere Ordinul nr. 348 din 21.05.2018 emis de Ministerul Fondurilor Europene (MFE) pentru deplasările efectuate din fondul pentru relații bilaterale și recomandarea Punctului Național de Contact (PNC) către Operatorii de Programe (OP) de a emite, la rândul lor, reglementări aplicabile cheltuielilor de deplasare necesare pentru derularea activităților aferente managementului, cât și aferente activităților proiectelor finanțate, reglementări care să ia în considerare baremele și regulile din Ordin, în vederea unei aplicări unitare pe mecanismele financiare SEE și Norvegian.

Hotărârea se aplică pe perioada implementării programului “Dezvoltare locală, combaterea sărăciei și creșterea incluziunii romilor” și prevede că, în cazul deplasărilor în străinătate (în țările menționate în ordin) și în țară (România) efectuate în cadrul proiectelor finanțate de FRDS, în calitate de OP, în scopul implementării activităților proiectelor sau cu scopul întăririi relațiilor bilaterale, se aplică prevederile Ordinului MFE 348/2018, cu următoarele reguli suplimentare:

- Suma forfetară nu se calculează în funcție de ora de plecare și întoarcere în țara/localitatea de reședință, respectiv nu se calculează pe fracțiuni de zi.
- Pentru delegarea cu o durată mai mică de 24 de ore, dar de minim 12 ore se aplică legislația națională, respectiv Hotărârea 714/2018 și prevederile Codului fiscal art.76 alin 2 lit. k privitor la cuantumul diurnei, decontarea făcându-se pe baza costurilor reale.
- În cazul în care deplasarea se face de mai multe persoane cu autoturismul de serviciu, calcularea/decontarea sumelor aferente transportului se va face pe baza costurilor reale și a documentelor justificative, prezentate de șoferul autoturismului.
- Pentru calculul nr. de km parcurși în vederea stabilirii sumei aferente transportului se va utiliza site-ul http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_en și, acolo unde acest site nu oferă toate informațiile necesare, se va utiliza site-ul <https://www.viamichelin.com>.

De reținut!

În cazuri excepționale, când Promotorul de Proiect/partenerul nu poate aplica prevederile Ordinului nr. 348/2018, completat cu Hotărârea Consiliului Director al FRDS nr. 4/XI/SO/14.11.2019 se va aplica legislația națională privind deplasarea în țară și în străinătate (H.G. 518/1995 și H.G. 714/2018).

Opțiunea privind modul de decontare a costurilor aferente deplasărilor trebuie exprimată la depunerea cererii de finanțare și nu se poate modifica pe parcursul derulării proiectului.

6. PROCEDURI DE ACHIZIȚII APLICABILE

În procesul de realizare a achizițiilor publice necesare în implementarea proiectelor va fi respectată legislația națională și a Uniunii Europene privind achizițiile publice și prevederile Regulamentului Mecanismului Financiar SEE 2014-2021.

Pentru orice situație pentru care nu există o reglementare explicită aceasta se interpretează conform articolului 8.15 din Regulamentului Mecanismului Financiar SEE 2014-2021, cu respectarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice.

Pentru atribuirea contractelor de furnizare de bunuri sau servicii din bugetul proiectului:

- Entitățile din statele donatoare vor folosi procedurile legale de achiziții aplicabile în țara în care își au domiciliul fiscal sau procedurile aplicabile în cadrul organizației proprii. În acest caz, opinia auditului va cuprinde și referiri privind respectarea reglementărilor aplicabile achizițiilor.
- PP și partenerii cu sediul în România vor respecta prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice (legislație care este în concordanță cu legislația Uniunii Europene în domeniu).

Prin urmare întregul proces de atribuire a contractelor de achiziție se va derula în conformitate cu prevederile în vigoare la data inițierii procedurii de atribuire, ale:

- Legislației naționale privind achizițiile publice;
- Regulamentului Mecanismului Financiar SEE 2014-2021;
- Ordinului MFE nr. 1284/2016 privind aprobarea procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene;
- Ordinului MDRAPFE/ANAP nr. 6712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat,
- actelor normative și reglementărilor ulterioare privind achizițiile.

PP, atât pentru sine, cât și pentru Parteneri, este singurul responsabil pentru realizarea încadrării de mai sus, precum și pentru stabilirea tipului de procedură de achiziții aplicabilă de la caz la caz.

Procesul de atribuire a contractului de achiziție publică, trebuie să se raporteze la modul de calcul al valorii estimate a achiziției astfel cum este acesta reglementat de prevederile art. 9-25 din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Planificarea achizițiilor se va realiza ținând cont de necesitatea de a asigura disponibilitatea acestora pentru activitățile proiectului. De regulă, acestea se vor planifica pentru prima parte de derulare a proiectului, urmând ca, în doua parte, acestea să fie efectuate numai în cazuri bine justificate și acceptate de OP.

Pentru toate contractele încheiate ca parte din proiect și a căror valoare este mai mică decât pragurile Uniunii Europene pentru achiziții publice sau pentru cele care nu intră în sfera de aplicabilitate a legislației privind achizițiile publice, precum și pentru achizițiile directe, PP beneficiar privat sau autoritate contractantă, va realiza procedurile anterioare atribuirii, termenii și condițiile contractelor și achiziția efectivă, respectând prevederile alin. 3 al art. 8.15 – Achiziții din Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar SEE 2014-2021, având obligația respectării principiul proporționalității, a aplicării celor mai bune practici economice, inclusiv principiul răspunderii,

asigurând transparența procedurilor și crearea condițiilor pentru o concurență deplină și corectă între furnizorii potențiali, de exemplu, prin comparații efective de prețuri menite să dovedească utilizarea optimă a resurselor Mecanismului Financiar SEE 2014-2021.

În condițiile în care PP este autoritate contractantă și realizează achizițiile directe prin intermediul catalogului electronic din SEAP, aplicarea prevederilor alin. 3 al art. 8.15 – Achiziții din Regulament, se poate concretiza și prin utilizarea (și dovedirea utilizării) funcțiunii disponibile în SEAP de comparare a ofertelor.

Totodată, PP autoritate contractantă are obligația respectării procedurii proprii de achiziție directă aprobată la nivelul fiecărei autorități în condițiile în care aceasta există, documentele achiziției trebuind corelate cu prevederile din ghidurile/manualele realizate de OP și cu reglementările finanțatorului, precum și cu clauzele contractului de finanțare semnat.

În aplicarea procedurilor de achiziție, PP are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita situațiile de natură să determine apariția unui conflict de interese.

PP trebuie să coreleze documentele achiziției cu clauzele contractului de finanțare/acordurilor semnate/cererii de finanțare.

Dosarul achiziției publice (cu toate ofertele primite) se va păstra atât timp cât contractul produce efecte juridice, dar nu mai puțin de 3 ani de la încheierea Programului.

PP trebuie să asigure respectarea celor mai înalte standarde etice în derularea achizițiilor lor publice și executarea contractelor, precum și aplicarea de mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni practicile ilegale sau corupte.

Verificarea ex-post a dosarelor de achiziție se va face pe măsură ce acestea se primesc la sediul OP sau odată cu primirea RI/RF la Biroul Achiziții, cu luarea în considerare a Planului de achiziții, a procedurii aplicate/modalității de achiziție aleasă, legislației aplicabile, precum și de calitatea PP

În orice situație, dacă sunt descoperite abateri de la legislația privind achizițiile, vor fi luate măsuri imediate, astfel că în funcție de abaterile constatate, pot fi aplicate reduceri procentuale/corecții financiare conform OUG nr. 66/2011 și HG nr. 519/2014, actualizate cu modificările și completările ulterioare, iar în caz de practici ilegale sau corupte, pot fi puse în aplicare măsuri reparatorii care pot ajunge până la retragerea fondurilor acordate PP.

Informații suplimentare privind derularea procedurilor de achiziții publice se găsesc la capitolul 9 al Manualului pentru Implementarea proiectelor

7. RISCURI LA NIVELUL PROIECTULUI

Odată cu cererea de finanțare, PP va furniza un plan de management al riscurilor la nivelul proiectului.

Pe parcursul implementării proiectului, PP va monitoriza aceste riscuri și vor raporta periodic cu privire la evoluția acestora și măsurile implementate pentru reducerea/anularea acestor riscuri. În acest sens, se recomandă ca PP să includă explicit în atribuțiile coordonatorului de proiect sarcina monitorizării și raportării riscurilor.

8. DURABILITATEA PROIECTULUI

Obligațiile PP în ce privește sustenabilitatea proiectului vor viza valorificarea documentației tehnice realizate prin proiect după încheierea finanțării prin Mecanismul Financiar SEE.

În acest sens, PP va descrie, în cererea de finanțare, sursa/sursele de finanțare indentificate, unde intenționează să depună o aplicație în vederea realizării investiției proiectate în cadrul schemei de granturi mici.

De asemenea, PP se va angaja, prin completarea Declarației pe proprie răspundere privind sustenabilitatea investiției (Anexa 14 la Cererea de finanțare), să asigure sustenabilitatea rezultatelor proiectului, pe baza următoarelor cerințe minime:

- PP se va asigura de calitatea documentațiilor tehnice furnizate prin proiect și va actualiza în continuare documentația, din fonduri proprii, dacă va fi cazul, pentru a răspunde scopului pentru care a fost elaborată și a accesa finanțarea;
- Până la data de 30 aprilie 2024, PP va depune mai departe o cerere de finanțare pentru accesare de fonduri pentru investiția respectivă și va demonstra acest lucru prin furnizarea către OP a dovezii de depunere. Este de așteptat ca cererea de finanțare să fie declarată eligibilă, cel puțin;
- PP va informa OP cu celeritate și va furniza documente justificative cu privire la aprobarea cererii de finanțare depuse în vederea realizării investiției proiectate în cadrul schemei de granturi mici.

Înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, PP va prezenta Hotărârea Consiliului Local/Județean de aprobare a proiectului și/sau acordului de parteneriat (dacă este cazul). Hotărârea de aprobare a proiectului va fi în conformitate cu declarația privind sustenabilitatea proiectului precum și cu forma bugetului cererii de finanțare.

Hotărârea Consiliului Local/Consiliului Județean de aprobare a cererii de finanțare va conține următoarele informații minime:

- aprobarea implementării proiectului și/sau acordului de parteneriat;
- valoarea totală a proiectului (cererii de finanțare);
- aprobarea notei conceptuale aferente obiectivului de investiții;
- angajamentul că va suporta toate cheltuielile neeligibile identificate în faza de elaborare sau în faza de implementare a proiectului, precum și toate costurile suplimentare din fonduri proprii, în cazul în care, pe parcursul implementării proiectului, în vederea atingerii obiectivelor acestuia, se impune depășirea bugetului proiectului;
- asigurarea sustenabilității proiectului.

9. PROTECȚIA DATELOR

OP colectează și prelucrează date cu caracter personal, în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date. Datele cu caracter personal sunt prelucrate în scopuri precum informare și promovare a programului, primirea și evaluarea cererilor de finanțare, stabilirea obligațiilor contractuale, implementarea tehnică, implementarea financiară (plată) și monitorizare, raportare, recuperare debite etc..

În prima fază, pentru a facilita desfășurarea activităților aflate în legătură cu furnizarea serviciilor de tip help-desk, cu respectarea politicii de protecție a datelor personale (GDPR), cei care vor solicita informații/ clarificări prin e-mail vor include în mesajul trimis către OP următoarele precizări:

"Sunt de acord în mod expres ca, prin furnizarea/divulgarea/completarea datelor mele personale, acestea să intre în baza de date a FRDS și să fie prelucrate conform prevederilor Regulamentului UE nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, în scopul soluționării de către FRDS a cererilor, întrebărilor adresate și îmbunătățirii continue a activităților/ serviciilor de tip help-desk furnizate.

Sunt de acord ca datele cu caracter personal colectate să fie stocate numai atât timp cât este necesar, luând în considerare termenele de păstrare prevăzute de dispozițiile legale în materie, și/sau atât cât este necesar pentru ca FRDS să își exercite drepturile legitime în calitate de Operator de Program pentru "Programul Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor" (și drepturile legitime ale altor persoane).

Sunt de acord ca datele mele să fie transferate în exteriorul țării către Oficiul Mecanismului Financiar, conform legislației aplicabile.

Declar că îmi cunosc drepturile, conform legislației în domeniu: • dreptul de acces; • dreptul la rectificarea datelor; • dreptul la ștergerea datelor („dreptul de a fi uitat”); • dreptul la restricționarea prelucrării; • dreptul la portabilitatea datelor; • dreptul la opoziție; • drepturi cu privire la procesul decizional individual automatizat, inclusiv crearea de profiluri; • dreptul la retragerea consimțământului în cazul prelucrării în scop de informare sau promovare; • dreptul de a depune o plângere în fața unei autorități de supraveghere a prelucrării datelor cu caracter personal; • dreptul la o cale de atac judiciară; • dreptul de a fi notificat de către operator”.

Odată cu depunerea proiectului, PP și partenerii vor depune Anexa A, referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

10. LISTA ANEXELOR

Anexa A - Declarații privind prelucrarea datelor cu caracter personal pentru PP și parteneri, inclusiv din statele donatoare, română și engleză

Anexa B - Conținutul cadru al dosarului proiectului

Anexa C - Procedura de înregistrare a Promotorilor de Proiecte și transmitere electronică a propunerii de proiect

Anexa D – Cerere deschidere cont online depunere proiecte

Anexa E - Grilă de verificare a conformității administrative și a eligibilității¹⁴

¹⁴ Documentul are rol informativ și reprezintă modul în care Operatorul de program verifică propunerile de proiect depuse